

Betti Mami Meséi
Csütka mesék

1. Tavasz

helma

Helma 2023

CSUTKAMESÉK

Betti Mami

Copyright © Borosi Lászlóné 2023
Minden jog fenntartva. A könyv bármely részletének közléséhez a
kiadó előzetes hozzájárulása szükséges.

Az elektronikus könyvet kiadja a HELMA Kiadó.

Cím: 8630 Balatonboglár Szabadság u. 75.

Telefon: +36 (30)499-34-77

E-mail cím: info@helma.hu

Webcím: www.helma.hu

A kiadásért felel a HELMA Kiadó ügyvezetője Dvariecki Bálint
Kiadás dátuma 2023.

ISBN 978-963-639-097-6

A borító Borosi Lászlóné és Szopos Katalin munkája.

**A szerzőről és a kötetről további információk elérhetők az
alábbi internetes felületeken:**

A HELMA kiadó hivatalos Weboldala: www.helma.hu

HELMA Youtube csatorna:

<https://www.youtube.com/@HelmaKonyvek>

HELMA Instagram:

<https://instagram.com/helmakonyvek?igshid=YmMyMTA2M2Y=>

HELMA Tik-tok csatorna:

https://www.tiktok.com/@helma_konyvek

HELMA facebook oldal:

<https://www.facebook.com/HelmaKonyvek>

Helma Vendéghang podcast elérhetőségek:

Anchor.fm, Spotify, Google Podcast, Apple iTunes

RSS:

<https://anchor.fm/s/976b6eac/podcast/rss>

Tartalom

Csutka érkezése	5
Csutka reményei	9
Csutka útitársra talál	13
Kitárul a Nagyvilág	17
Csutka és Réni	25
Találkozás Tavasztündérrel	31
Fekete fellegek	35
Az eső meséje 1. rész	40
Az eső meséje 2. rész	45
Erdő-mező gyermekei	50
Sün koma	57
A Tulipánlány	61
Kedves Mesélő!	69
Ajánló	77
A szerző bemutatkozása	77

Csutka érkezése

Egyszer volt, hol nem volt, a láthatár szélén volt, afölött is egy arasszal, pontosan akkor volt, mikor a tél kezdte a végét járni, és az ég alján egészen elvékonyodott a vastag felhőpaplan. Egy kis rés nyílt rajta, melyen keresztül Napocska lekukucskált a Földre. Mivel egy szemmel nem látta jól a Nagyvilágot, ezért kicsit tágított rajta, és sugaras tekintetét végigjáratta a fák hegyén. Tetszett neki ez a móka, hát jobban kinyújtózkodott, és a lábait is átdugta. Így már könnyedén keresztülsetált a szántókon, körben a mezőkön, végigszaladt a nagy folyók hosszú, ezüstös szalagjain, kicsit ringatózott a csobogó patakok habján, majd átszökdelt árkon, berken, dombokon és három hegyen, s a végén megpihent egy bodzabokor tövében, ahol különös mocorgásra lett figyelmes.

Sün koma ébredezett, mikor a napsugár megcsiklandozta az orrát. De ebben nem volt semmi különös, hanem abban, amit érzett, amiért igazából szimatolni kezdett. Ismerős, édeskés, étellel teli illatnak tűnt. Ahogy keresgélt, meg is találta a bokor tövében szunnyadó babát. De nem akármilyen baba volt ez, nem ám! Csutkából volt a teste, kőcből a haja, szeme, füle, orra, szája néhány kukoricaszem, csuhéból a keze, lába, és minden ruhája. Kicsit mintha fázósan húzta volna össze magát, mert a szelek már elhordták róla levéltakaróját. Sün koma csak nézte, nézte, és megesett rajta a szíve. Kérlelni kezdte Napocskát:

– Napom, napom, kedves napom! Nyújtsd ide még egy sugarad, áraszdz meleged és fényed a mi kis vendégünkre!

Neki is kedvére volt a dolog, hát körülölelte, cirógatta, simogatta a kis csutkababát, mire az ásított egyet, majd dörzsölni kezdte a szemét, és csodálkozva nézett szét. Egy rigó szállt a bokorra, és vidám dalával köszöntötte a társaságot:

– Jó reggelt, jó reggelt
aranyos virágom!
Új nap kél, új nap kél
ezen a világon.

– Jó reggelt neked is, te Rigó! – felelte Napocska. – Bizony, itt vagyok, megjöttem. Eredj, repülj, vidd szerte a hírt, hogy mindenki ébredjen, mert hozom a tavaszt!

Fújta hát a Rigó, fújta a nótát, sőt hozzátett még néhány strófát. És ahogy ő fújta, azt elkapta és cserregte a szarka, ő is továbbadta, hát búgták a gerlék, csiripelték a verebek, kopogta a harkály, zümmögték mind a méhek:

Jó reggelt, jó reggelt
aranyos virágom!
Új Nap kél, új nap kél
ezen a világon.
Fészket raknak madarak,
megcsendül az erdő,
hajladoznak a füvek,
harmatos a mező.

Gyöngyös, gyöngyös harmatot
rigók eszegetik.
Súgó-búgó gerlicék
párjukat keresik.
Zümmögnek a méhek is,
nyílik minden virág.
Illatos lesz a liget,
fényesebb a világ.

Nyitni-kék, nyitni-kék,
– hangzik erre-arra.
Dalolnak a cinegék
és bolyhos a barka.
Itt van, megjött a tavasz.
Éljen a kikelet!
Élni szép, nyílni kék,
nyílni mindeneknek!

Ily vidám hangoktól pezsegni kezdett minden. Csutkababa már széles terpeszben ült a bokor alján, kezeit térdén támasztva ámult-bámult, majd hirtelen talpra ugrott, még meg is pördült, úgy kiáltotta:

– Ó, milyen gyönyörű itt!

– Ahogy mondd! – helyeselt Sün koma. – De ki vagy te? Hogy kerültél ide közénk?

– Csutka Gyurka a nevem, úgy emlékszem – válaszolt, és elgondolkodva nézett körbe. – Hogyan kerültem ide? Nem is tudom, hogy álmodtam-e, vagy igaz volt, mert olyan más most minden.

– Tessék, egy kis csipkebogyó, egyél és mesélj! – kínálta neki Sün koma.

– Hol is kezdjem, hol is kezdjem? Megvan: Magas, karcsú, zöld száron növekedtem a testvéreimmel. Körülvett minket a rokonság, az egész nagy család. Úgy álltunk ott rendben, sorban, mint a katonák. A Nap ragyogott ránk, és biztonságban voltunk. Aztán, ahogy telt az idő, jól meghíztunk, aranyárga szemektől duzzadtunk, és a szár egyre szárazabb lett, épphogy ki nem pottyantam. Egy napon letörtek minket, kosarakba raktak, halomba hordtak a testvéreimmel, és lemorzolták rólunk a szemeket. Én egy kislányhoz kerültem, akinek ujjacskái egyre-másra csiklandoztak, ahogy óvatosan bánt velem. Minden leszedett szemnél, a kuncogásig bizsergetett, és ki-kiugráltam a kezéből. Egyszer csak magasra emelt, és így kiáltott:

– Nézd anya, nevet a kukoricám!

Anyukája meg: – Nahát, ez szakasztott olyan, mint az én régi Csutkababám! Add csak ide, majd felöltöztetem! És Anya a csuhéból két kezét, két lábát font nekem, és inget, nadrágot adott rám, kócból meg hajat készített. Így lettem én Csutka Gyurka. Egész délután játszottunk a kislánnyal. Aztán fogócskázni kezdett a nagyobb gyerekekkel, és engem a padra tett le. Még figyelmeztetett is, hogy vigyázzak magamra. Én próbáltam is vigyázni, de a nagy szaladgálásban mégis lesodortak. A pad alatt húzta meg magát egy loncsos, fekete kutya. Pont az orra elé pottyantam. Egy ideig szagolgatott, aztán a szájába vett, és sokáig úgy utaztam, míg le nem tett ott a szomszéd fa tövében. Azt hiszem hívták, mert rögtön el is szaladt. Kezdett esteledni, és hűvös lenni. Annyit még láttam, hogy ez a bokor alkalmasabb, hogy meghúzzam magam, hát ezt választottam. A tövében meg is volt ágyazva néhány levéllel, csak

eligazgattam és elaludtam. Ugyan, vajon mennyit aludhattam, és mi történt, hogy így megváltozott minden körülöttem? Vagy még most is álmodom?

– Akkor innen én folytatom – vette át a szót Sün koma. – Úgy vélem, pont előttem érkeztél. Emlékszem a kukoricatörés idejére. Akkor követtem az embereket én is ide a város szélére. Az ő kertjeikben mindig akad hullott gyümölcs, gomba, magok, ezért itt szoktam áttelelni. Ide, a bodza alá hordtam össze az éléskamrámat, és tértem magam is nyugovóra. Egyik napról a másikra lett csípős hideg, és a levelek mind lehullottak, betakartak minket. Néha még kijártam körülnézni, hátha akad még egy kis csipkebogyó, kökény, aztán mikor a hó is leesett, jobban éreztem magam itt, az avar alatt. Most, hogy a szelek elhordták a leveleket, és Napocska átmelegítette a kertet, nekem nincs tovább maradásom. Hát te, mihez kezdesz? Mert nem álom ez, itt a tavasz!

– Jó volna újra játszani a kislánnyal! Ugyan, vajon hol találom? És... hívogató a Nagyvilág is, ez a sok kedves madár! Ugyan, vajon hogy repülnek? Szállhatnék-e én is?

– Az emberek gyermekei házakban laknak, amelyeket kutyák őriznek. Én bizony arra nem megyek. A tuskéim ugyan megvédenek, bántani nem tudnak, de az ugatásuk mindennél rosszabb. Az erdőben, mezőkön viszont terített asztal vár mostantól a nyáron át. Már itt, a veteményesben is van néhány finom saláta. És látod ott a kerítést? Annak a szegleténél van egy rés, azon át szoktam közlekedni. Kapu az a Nagyvilágra. Ha akarod, tarts velem!

– Köszönöm szépen, Sün koma! Én előbb megkeresem a kislányt. Isten áldjon! Lehet, hogy még találkozunk.

– Akkor kísérje áldás az utadat Csutka Gyurka! Megjegyezted, merre van a rés a kerítésen? Ha bajba kerülsz, arra menekülhetsz.

Azzal elbúcsúztak egymástól. Napocska is már magasan járt, és szerte a határban cirógatta a fákat, bokrokat, virágokat, ébresztgette a madarakat, gyíkokat, bogarakat, hogy néhány nap alatt szinte egészen kitavaszodott. Csutka Gyurka forgott körül kereken, hogy ugyan vajon merre menjen. Ha tetszett, legközelebb elmesélem.

Csutka reményei

Egyszer volt, hol nem volt, túl a falu utolsó házain, az utolsó kertjének a szélében, annak is a bodzája tövében, Csutka Gyurka fordult körül kereken, hogy ugyan vajon merre menjen, de mielőtt útnak indult volna, leült a bokor tövébe, hogy ebédeljen. Sün koma éléskamrája még bővelkedett magokban, bogyókban. Észrevették ezt a verebek és köréje gyűltek. Mind egyszerre csicseregtek, fecsegték, hogy az ember feje belezsongott, szinte szédült:

– Szia! – Bia! – Ki vagy? – Mi vagy? – Jut nekünk is? – Ehetünk, ehetünk?
– Mi is szemezgethetünk?

– De nagyon csicseregtek! Ugyan vajon melyötöknek feleljek?

– Nekem. – Nekem. – Nekem. – Nekem is! – Hogy kerülsz ide? – csaptak egymás szavába újra.

– Egyetek, egyetek, teljen meg a begyetek, addig csöndben legyetek, elmondok sorra mindent. Valahol a világon zöld szár nevelt a nyáron. Kövér szemekből lett testem, őszidőben letörettem. Kislány keze morzsolgatott, ujjával csiklandozott, én csak egyre nevettem. Anya fonta kezem, lábam, öltöztetett új nadrágba. Csutka Gyurka így lettem. Játék után jött a sodrás, kutya szájában utazás, menekvésem, keresésem, bodza tövén pihenésem, megmeredve télen át. Sün koma talált rám. Napocska melengetett, együtt hívtak a Nagyvilágba, de én mennék be a házba, hogy a kislányt megtaláljam. Ugyan vajon merre menjek? Repülhetnék-e veletek?

– Szárnyad? Szárnyad? – mutogatták a magukét. – Nincsen. – Nincsen.

– Szárnyam? Az tényleg nincs – búsult el.

– Akkor gyalog kell menned – mondták kivételes egyetértésben.

– Jó, de merre?

Akkor felröppentek, hatan hét fele, s mind egyszerre feleltek:

– Erre! – Erre! – Erre! – Erre!

– Na, ettől sem lettem okosabb.

De megszólalt az utolsó is, aki még ott szemezgetett:

– Nézd, ott szalad Egérke! Ő ismer minden portát, köztük lakott a télen át. – Kórusban helyeselt a többi: – Igen. – Igen. – Igen. – Igen.

Csutka Gyurka kapta magát, szaladt a kisegérhez:

– Egérke, Egérke, állj meg kérlek, segíts nekem! Azt mondják a verebek, te a házat jól ismered.

Egérke megállt, csodálkozva nézte, miféle forma teremtmény ez? Ahogy közelebb ért, megkérdezte:

– Ki vagy te, s mi dolgozol az emberek házában, mikor itt a szabadban vígan élhetsz?

Ő meg kezdte válaszát:

– Valahol a világon zöld szár nevelt a nyáron. Kővér szemekből lett testem, őszidőben letörettem. Kislány keze morzsolgatott, ujjjaival csiklandozott, én csak egyre nevettem. Anya fonta kezem, lábam, öltöztetett új nadrágba. Csutka Gyurka így lettem. Játék után jött a sodrás, kutya szájában utazás, menekvésem, keresésem, bodza tövén pihenésem, megmeredve télen át. Sün koma talált rám. Napocska melengetett, együtt hívtak a Nagyvilágba, de én mennék be a házba, hogy a kislányt megtaláljam. A verebek azt csipogták, Egér ismer minden portát. Ugyan vajon merre menjek tovább?

– Ami igaz, az igaz. Mostanáig úgy osontam, surrantam, hogy a háznak minden zugát bejártam. A morzsától a tortáig minden finomságot megrágtam. De az asszony seprűt fogott, és mindent kitakarított. Épphogy egérutat leltem. Az udvaron macska várt rám, attól is félttem a bundám. Kerítés lyukán átbújtam, itt a kertben szabadságom van. Én vissza biz nem megyek már! De ha neked úgy tetszik, ott a palánkon túl lakik, akit keresel.

– Köszönöm Egér pajtás, Isten áldjon! – azzal szaporán szedte a lábait.

A kert hosszanti oldalát deszkakerítés szegélyezte. Csutka Gyurka fel-alá járkált, egy-egy lyukon átkukucskált. Ugyan, vajon hogy férhetne ő itt át? Egyszer csak mozogni kezdett a föld alatta, s Vakond koma bújt elő morgolódva:

– Mi ez a nagy nyugtalanság, ki topog itt fejem felett, hogy már aludni sem lehet?

– Csak én vagyok – hajolt le a földre.

– Ebben a fényben rosszul látok. Ki vagy te?

– Hát, én... Várj, elmesélem: valahol a világon zöld szár nevelt a nyáron. Kővér szemekből lett testem, őszidőben letörettem. Kislány keze morzsolgatott, ujjjaival csiklandozott, én csak egyre nevettem. Anya fonta kezem, lábam,